

10 anys educant amb la memòria històrica

Marta Palomeras

El Grup de Treball Exili, Deportació i Holocaust de l'Alt Empordà neix el 2014 impulsat per Toni Garcia i amb Gerard Sardeña com a primer coordinador. Es tracta d'una experiència col·lectiva que actualment aplega prop de vint professors de deu centres públics d'educació secundària de la comarca: Castelló d'Empúries, Vilafant, Llançà, la Jonquera, l'Escala i Figueres (Cendrassos, Deulofeu, Monturiol, Muntaner i Olivar Gran). El grup de treball organitza diversos actes al llarg del curs per treballar amb els joves la història contemporània i la memòria històrica.

L'Àngela Castaño, membre del grup, comenta la importància de traspasar el currículum ordinari i anar al lloc dels fets. La ruta de l'exili que es realitza a quart d'ESO n'és un exemple clar. Aquell dia cada institut surt d'un punt diferent: Agullana, la Vajol, la Jonquera, Portbou, Elna, Cotlliure i Ribesaltes. El punt de trobada és la platja d'Argelers, on hi havia hagut el camp de concentració. Després dels parlaments, l'acte finalitza amb una cadena humana que recrea el perímetre del camp. L'Anna Pibernat, coordinadora del grup, explica la importància de l'acte: «Coneixen a través de la pròpia experiència el que primer hem treballat a classe.»

El 26 de gener, dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust, l'alumnat de primer de batxillerat du a terme una sortida al Museu Memorial de l'Exili (MUME) i després assisteix a la conferència que té lloc a la Jonquera. Cada any, a més, un centre participa en el Projecte Parlament per treballar amb un col·lectiu represaliat durant l'Holocaust. Finalment, es realitza un viatge als camps de concentració de Dachau, Mauthausen-Gusen i el Castell d'Hartheim. En Jordi Roig, component del grup, precisa que es una oportunitat única que no oblidaran mai.

L'alumnat de segon de batxillerat de tots els centres de la comarca assis-

teix a una conferència al Teatre Jardí de Figueres. La idea és aportar una visió concreta i especialitzada d'un aspecte del segle XX espanyol. Alguns dels ponents que hi han assistit són Eduardo Martín de Pozuelo, Eloi Vila, Carles Costa i David Tormo, qui en aquell moment era el director del Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE).

L'octubre de 2022 es va dur a terme la primera formació per al professorat, oberta a tots els docents de secundària. Hi van intervenir Salomó Marquès, Anna Maria Garcia, Arnau González Vilalta i Daniel Roig, historiadors universitaris especialitzats en la memòria històrica. «Va ser un èxit», sosté en Jordi Martínez, membre del grup. «Els mateixos ponents ens agraïen la possibilitat de venir.»

El grup de treball compta amb el suport logístic, econòmic i humà del Memorial Democràtic, el Centre de Recursos Pedagògics (CRP) de l'Alt Empordà, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i el Triangle Blau. A través d'aquest darrer s'ha iniciat el projecte per distribuir a la comarca *stolpersteine*, pedres de topada, davant l'última casa on va viure una persona deportada pel nazisme. «La idea va sorgir en un dels viatges a Mauthausen, on fem un homenatge als altempordanesos que hi van ser assassinats», comenta l'Àngela. En Jordi Martínez exposa que el Grup de Treball té contingut, continuïtat i ànima. «És pràctic i respon a una necessitat. Hem de lluitar contra moltes influències. Intentem no imposar res a ningú, simplement demostrar i que els alumnes hi arribin per ells mateixos» 🇪🇸

Dues imatges de trobades amb alumnes de quart d'ESO.
PROCEDÈNCIA: Arxiu Grup de Treball Exili, Deportació i Holocaust de l'Alt Empordà.

